

A SOSEM LÁTOTT KÉPESLAPOK VARÁZSLÓJA

– Aki felélesztette a Nyári Színkört –

KISS CSABA — 3D GRAFIKUS
(Fotó: Kissné Rácz Kitti)

Otthona a munkahelye egy különleges, modern szakmában. Már 17 évesen díjat nyert formatervezéssel. Az ország egyik legkreatívabb alkotóközösségében bontogatta szárnyait. A *Reflexiók* pályázaton grafikai különdíjas lett. Lokálpatrióta, múltidéző. Érdekfeszítő előadásokat tart, kiállításokat nyit meg. A rohanó időben sok elfoglaltsága ellenére is derűs, nyugodt, kiegyensúlyozott.

Hogy ki ez a különleges ember?

Ő Kiss Csaba, 28 éves, szabadúszó 3D grafikus Hódmezővásárhelyről.

□ **Milyen családból származol te, ahol támogatták a számítógépezést?**

Teljesen hagyományos családból jöttem. Édesapám és édesanyám is a Porcelángyárban kezdtek dolgozni, kulturális közegeben mozogtak. Hamar belátták, hogy a számítógépé a jövő, és nem akarták hátráltatni a gyerekeiket. Bátyám gépén játékkal kezdtem én is az ismerkedést és érdeklődéssel figyeltem őt, így láttam először a háromdimenziós képszerkesztő használatát és kedvet kaptam hozzá. Ehhez társult, hogy a Bethlenben a szabad géphasználton megfigyelhettem, milyen képeket alkotnak a haladó 3D-sek.

Amikor otthon bevezettük az internetet, kinyílt a világ, és elkezdtem nézni a külföldi fórumokat, tutorialokat (a tutorial valamilyen folyamat leírása lépésenként képpel és utasítással - a szerk.), hogy megismerjem a profi eljárásokat. Sok időbe telt, mire megtanultam a modellezést.

□ **Az iskolában kaptál erre képzést?**

Nyolcosztályos gimnáziumba jártam és nem jeleskedtem rajzból, máig sem tudok szabadkézzel rajzolni. Amikor Pető Zsuzsanna tanárnő megtudta és látta, hogy 3D-vel foglalkozom, utána ötös lettem. Ő bátorított, követte az utamat, próbált segíteni, amiben tudott. Az iskolában máig csak általános jellegű a számítógépes képzés. Amivel én foglalkozom, az a neve, hogy CGI Generalist (Computer Generated Imagery). Ennek az angol kifejezésnek a fordítása: általános 3D grafika.

□ **Úgy tudom, már középiskolás korodban is kaptál felkéréseket.**

Tizedikes koromban már komolyan foglalkoztam a háromdimenziós képalattal. Testeket modellezek, testeket textúrázok fel, izgalmas, hogy épületeket nem csak egyetlen szögből tudok megmutatni, hanem azokat akár körbe is lehet járni.

Több iparág is használja ezt a technikát, az épületek látványtervezésétől kezdve minden marketingben, reklámban ott van a 3D. Az összes gyógyszeres doboz 3D grafikával készül, a hollywoodi filmek vizuális trükkjei, az animációs rajzfilmek élet-hű mozgásai.

Még érettségi előtt a munkáimból összeállítottam egy demo reelt. Ez egy 2-3 perces, zenére összevágott videó 3D állóképekből és animációkból. Az egyik osztálytársam megmutatta az édesapjának, Kendi Imre építésznek ezt, aki megkérdezte, hogy lenne-e kedvem az új vásárhelyi sportcsarnokot látványtervezni ezzel a technikával. Örömmel vállaltam, és sokat tanultam az építészekről. Egy távolabbi ismerős a demo alapján beajánlott egy akkor még kisebb szegedi kreatív ügynökséghez, akiknek tetszettek az animációim. Nagyon jól képzett, fiatal csapat volt, de még csak 10-15-en dolgoztak ott. Akkoriban nyertek több pályázatot és munkát az AXN tv-csatornának. Bevontak engem is ebbe, többek közt a szilárd testek szimulációját tanulhatam, próbálgathattam.

Ez olyan jól bevált, hogy utána egyetem éveim alatt is ennél a cégnél dolgozhattam.

□ **Az üzlet, a munka mellett hogyan jött az ötlet, hogy egy nem létező kulturális intézményt megalkoss? Miért éppen az anno Népkertben álló Nyári Színkör, a vásárhelyi faszínház lett a szíved?**

Pont ez adta az ötletet, hogy nem létező. Arra gondoltam, mennyivel érdekesebb egy olyan dolgot megmutatni, amit már nem láthatunk, viszont sokak ismerik az idősebb generációból, de például az én korosztályom még nem is hallott róla. Két nagyon szép vásárhelyi kiadványt láttam, amiben feltűnt az egyszervolt épület. Az egyik régi helyi képeslapokat mutatott, a másik pedig egy vásárhelyi fényképekkel illusztrált könyv. Rohantam nagymamához, hogy megtudjam, mi ez. Mama, hát ez hol volt? Mesélte, hogy ők még jártak oda előadásokat nézni, bár akkor már leromlott az állapota. Édesapám akkor született, amikor lerombolták, 1950-ben. Lebonították, mert veszélyessé vált a karbantartás hiánya miatt.

□ **Hol tudtál információkat szerezni az épületről, mik a forrásaid?**

A két említett kiadvány mellett az interneten nagyon sok kép van róla. Az egykor.hu, a fortepan.hu például sok találatot rejt a többi mellett. Elmentem a Levéltárba, kérdeztem, hogy a helytörténeti gyűjtemény mit őriz róla. De a színházat 1897-98-ban építették, s csak leírások, kordokumentumok maradtak meg vele kapcsolatban.

□ **Semmi adat nem állt a rendelkezésedre?**

Semmi, csak az északi, keleti és nyugati homlokzatról vannak képek, a délről nem. Ami a nagy szívfájdalmam, hogy a belsejéről is csak egyetlen kép maradt fenn.

Egy régi képet használtam fel ahhoz, hogy kitaláljam mekkora is lehetett – a korabeli sajtó szerint – a „Művészet csarnoka”.

Mivel sem tervrajz, sem pontos befoglaló méret nem maradt meg arról, hogy mekkora is volt a színház, így emberi alakokat kellett referenciának használnom. Egy képen a bejárati ajtó előtt, az oszlopnál áll egy férfi elegáns ruhában.

Az ő magasságát egy átlagos férfi magasságnak számoltam, 170 cm-rel. Miután az ajtó magasságát tudtam és az északi homlokzat modelljét elkészítettem, onnan jobban tudtam már haladni, mert nagyon szépen van tagolva az egész épület.

□ Volt erre megbízásod?

Nem, ez abszolút magánjellegű kezdeményezés volt. A 3D-ben nem lehet megállni. Nagyon gyorsan fejlődik. Évente jönnek ki az új programok, az új eszközök, az új technológiák. Szerettem volna, ha van egy szép építészeti látványtervem, amire büszkén azt mondhatom, hogy itt tartok, erre vagyok képes, ezt tudom elkészíteni. Egy ekkora épületen nagyon sokat lehet tanulni, ha végig tudom csinálni. A környezetétől félttem a legjobban, mert vegetációt iszonyú nehéz megalkotni 3D-ben, életlőt pedig még nehezebb, amit még egyetlen számítógép elbír. Kétszer bele is tört a bicskám, de harmadszorra sikerült. A tetőn is duplán dolgoztam, mert utólag derült ki, hogy faszindelyes. Ezen le tudtam mérni azt is, hogy egy ilyen volumenű munka mennyi idő.

□ Kaphatnánk a mérhető értékekből egy kis ízelítőt?

A nyári szinkörös mappám a számítógépen a képekkel, textúrákkal, az összes kép és file összesen 30 GB helyet foglal el. A végleges jelentek egyenként, az összes növényzettel 1 GB méretűek. 250 munkaóra alatt készültem el vele. Az első képet 2014. szeptember 12-én mentettem el, az utolsót pedig 2016. október 29-én. A végleges 3D-s térbeli modellt a fákkal, füvel, színházzal összesen 61,5 millió poligonból (sík lapból) épül fel. A Színház épülete "csak" 3,5 millió poligon...

□ A Facebookon számtalan megosztást kapott az alkotásod. Ott két olyan csoportnak is tagja vagy, ahol kevés a fiatal; a Hódmezővásárhelyi Múltidézők és a Hódmezővásárhelyi lokálpatrióták közösségének.

Az egész családom innen származik. Nagypám vezette vissza a családfát szépapámig (ükapám apjáig). Találtunk írásos emléket is, hogy egy ősi Sz. Kiss birtokon gazdálkodtak. Nagyon kötődöm Vásárhelyhez, továbbra is szeretnék itt élni, dolgozni, mert minden ideköt.

Gyönyörű ékszerdoboz ez a város.

Az emberek segítőkészek, a csoportokban is sokaktól kaptam képeket – többek között a színház építéséről –, Czuczai Győző bácsi pedig elküldött egy személyes fotót a családjáról, amin egy régi autómobilban ülnek az akkori székelykapu és a faszínház előtt.

□ Egy ilyen modern szakmával egy kisvárosban miből élsz? Azt hihetnénk, hogy elszaladsz nyugatra.

Megtalál a nyugat itt is, dolgozom nekik. A bevételeim több mint fele külföldről származik, keletről is és sokfelől. Nagyon jó magyar ügyfeleim is vannak.

Ez a szakma annyira digitális, annyira az interneten zajlik, hogy itthon nyugodt életet biztosít. Nem szeretnék távol a családtól, távol a barátoktól élni.

Aki a hobbián dolgozik, az igazából sosem kell, hogy dolgozzon. Én nem úgy kelek fel hétfőn, hogy *jaj, Istenem, megint munka van*, hanem úgy, hogy vasárnap is dolgoztam igazából, de jókedvűen, mert szeretem. Sosincs megállás. Ha nincs megrendelés, akkor tanulok.

□ Minden sikeres férfi mögött áll egy nő.

Ez így van nálunk is – csillan fel a szemem a kérdésre. - Engem mindenben végtelesen támogat a feleségem, Kitti. Ő tanult fotós, nagyon jó meglátásai vannak, ért a képekhez. Hihetetlenül jó érzékkel bánik a gyerekekkel, csecsemőkkel, kitűnő család-fotókat készít. Az otthoni környezet rendkívül sokat jelent mindkettőnk számára.

□ A Lucien Hervé Kamera Klub előadásán élőben láthattuk, hogyan tervezel poharat és mutattál 3D-vel tervezett, kinyomtatott tárgyakat. Mire jó a 3D-s nyomtatás?

Ezzel olyan tárgyakat is lehet nyomtatni és lehet gyártani, ami a hagyományos mesterségekkel nem feltétlenül kivitelezhető. Sokrétegű, lehetetlen kellékeket készítenek és módosítanak pl. az ötvös termékek megvalósítói. Végtelen a lehetőségek száma. Létezik olyan internetes oldal, ahová bárki feltöltheti a terveit és azt is megszabhatja, hogy mennyire szabadon átdolgozható az más számára.

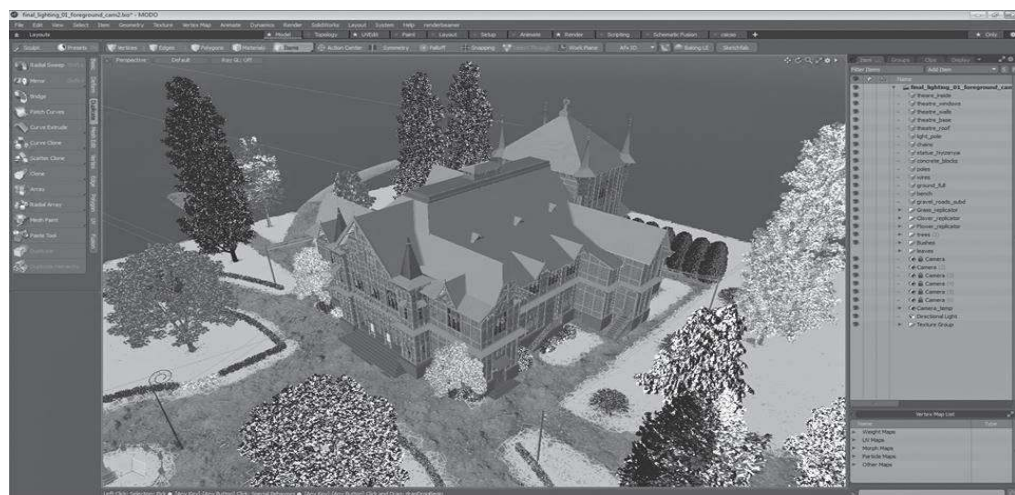
□ Mik a további terveid?

Szeretnék egyre több, egyre nagyobb munkákban részt venni. Úgy tűnik az elmúlt négy év tendenciából, hogy ez sikerülne is fog. A legnagyobb álmom egy kisebb stúdiót létrehozni összefogással. A nagyobb projekteken több párhuzamos munka is folyik. A megbízásokba bevonjuk egymást, tudjuk, ki miben a profi. Bátorítom a fiatalokat, hogy foglalkozzanak a 3D grafikával, mert ez érdekes és rohamosan fejlődő ágazat.

*

Noha én voltam úttörő, számomra a szó legnemesebb értelmében te vagy az. Kinyitottad a teret, kinyitottad az időt és kinyitottad a határokat a "Paraszt Párizs"-ból a nagyvilágra egy izig-vérig hollywoodi szakmában. Már most, pályád kezdetén sok bátorítatlan fiatalnak adsz erőt és mutatsz utat. További sok különleges kihívást és izgalmas feladatot kívánok!

Gaál Györgyi

A VÉGLEGES JELENET A SZERKESZTŐI NÉZETBEN.
A KÉPEK MODO902-BEN KÉSZÜLTEK: KISS CSABA